

Stocksund 2008-02-08

Som brev och e-mail till:

Nacka tingsrätt

Miljödomstolen enhet 3

Box 1104

131 26 Nacka strand

Yttrande i mål M 1666-07, avseende miljöprövning av Forsmarks kärnkraftverk.

Jag har tagit del av FKA's (Forsmarks Kraftgrupp AB) yttrande daterat 2008-02-01 i rubricerat ärende, aktbilaga 221.

Av yttrandet, FKA's redogörelse och medföljande bilagor framgår med all tydlighet, att den beskrivning av den goda säkerheten, kvalitet och kompetens som FKA redovisade i sin ursprungliga ansökan till miljödomstolen 2005, inte var korrekt. Det fanns uppenbarligen mycket stora och allvarliga brister i organisation, säkerhetskultur, kompetens och teknik, som FKA på den tiden valde att hemlighålla.

Mot denna bakgrund uppstår därför starka tvivelsmål huruvida den nya redogörelsen enligt aktbilaga 221 är korrekt, liksom de slutsatser FKA där framför. Mycket tyder på att det finns grundläggande kanske olösliga problem, att med befintlig personalstyrka över huvud taget kunna komma upp till en acceptabel säkerhetsnivå i alla delar av FKA's verksamhet. Varken fler instruktioner, utbildning eller att delar av personalen byter plats med varandra inom samma organisation, kan på ett grundläggande sätt förändra attityder, kompetens eller resurser. Det behövs mycket mer.

Redan det faktum att SKI fortfarande har satt FKA under särskild tillsyn på grund av uppenbarade brister, motsäger tydligt FKA's beskrivning av läget. Säkerhetskultur, kompetens, resurser, organisation m.m. uppfyller fortfarande inte ens SKI's lägst ställda krav. FKA får bedriva sin verksamhet, enbart tack vare dispenser och övergångsregler i förhållande till kraven i gällande lagstiftning.

Att som FKA påstå att "Då SKI inte funnit skäl att stänga ner driften vid FKA borgar detta för att bristerna antingen är åtgärdade eller att säkerheten inte är hotad" är mot denna bakgrund häpnadsväckande. FKA hävdar således, att eftersom SKI inte förbjudit fortsatt verksamhet i Forsmark och stoppat 17 % av Sveriges elproduktion, så skulle detta vara ett mått på att säkerheten i Forsmark är tillräckligt hög.

FKA's inställning till säkerhetsfrågor börjar nu klarna, men blir knappast därmed mer acceptabel, snarare tvärtom.

Av uttalandet från Magnus von Bonsdorff och Lars G Larsson, författarna till "Ledarskap för kärnsäkerhet" enligt bilaga 1 till bilaga till aktbilaga 221, framgår också tydligt, att den kritik som framförts i deras utredningsrapport, riktar sig direkt mot hur verksamheten i Forsmark (och Ringhals) bedrivs.

De grundläggande säkerhetsproblemen finns enligt författarna inte på Vattenfall, utan i Forsmark och Ringhals. Att författarna rekommenderar att Vattenfall i kraft av sitt ägande skall "se till att kärnkraftföretagens ledning fullgör sitt ansvar" för att "höja säkerhetskulturen till tidigare hög nivå", är därför just bara ytterligare en bekräftelse på min kritik av hur säkerhetsfrågor f.n. sköts av FKA, och av att tillräckliga åtgärder för uppnå godtagbar nivå ännu inte genomförts.

Studerar man sedan övriga bilagor till aktbilaga 221, där åtgärdsplaner redovisas för hur FKA i en framtid skall kunna leva upp till gällande krav på säkerhetskultur och konstruktionskrav för kärnkraftverk enligt SKI FS 2004:2, respektive för hur FKA avser genomföra program för att öka reaktorsäkerheten, vitsordas min kritik än mer.

Av materialet framgår att det fortfarande finns ett stort antal allvarliga men ännu ej åtgärdade säkerhetsbrister. FKA's redovisning talar här för sig själv, och bristerna behöver därför inte upprepas i detta yttrande.

Det framgår också att färdigtidpunkten för angivna säkerhetshöjande åtgärder ligger många år fram i tiden, ofta så sent som 2010, 2011, 2012 och t.o.m. 2013. Under tiden får FKA bara bedriva sin verksamhet tack vare de dispenser och övergångsperioder relativt kärntekniklagen som medgetts av SKI.

Bland de säkerhetshöjande åtgärder som redovisas i FKA's planer, finns säkerhetsbrister som varit kända i många år, men som hela tiden nerprioriterats. Det går i FKA's redogörelse att återfinna projekt som funnits på åtgärdslistor i mer än 10 år, men där färdigtidpunkten hela tiden förskjutits framåt.

Till saken hör då att åtgärder för att höja effekten och förlänga kärnkraftverkens livslängd genomförs mycket snabbare. Motsvarande förseningar och framflyttning av färdigtidpunkter som regelmässigt inträffar för de säkerhetshöjande insatserna, lyser för de kommersiellt lönsamma projekten normalt nästan helt med sin frånvaro.

Det är svårt att dra några andra slutsatser än att anläggningsändringar för att höja den termiska eller elektriska effekten och för att förlänga kärnkraftverken livslängd, har en betydligt högre prioritet i alla avseenden än anläggningsändringar för att förbättra reaktorsäkerhet eller strålskydd. I klartext betyder detta att vinstintressen hela tiden prioriteras före säkerhets- och strålskyddsfrågor. Detta förhållningssätt strider mot grundläggande principer i miljöbalken, kärntekniklagen och strålskyddslagen, och mot den policy som Vattenfall och FKA påstår sig stå för.

Av den utredning "Ledarskap för kärnsäkerhet" som Vattenfall låtit göra, respektive av aktbilaga 221, framgår omfattningen av de säkerhetsbrister i kärnkraftverken i Forsmark som FKA t.o.m. själva numera medger. Det kan givetvis finnas mer.

Det är baserat på dessa dokument helt klarställt, att Vattenfall och FKA är medvetna både om existensen av allvarliga säkerhetsbrister, och att de måste åtgärdas för att FKA i en framtid skall kunna att leva upp till de krav som redan idag ställs av SKI och SSI, dvs lagens lägsta tillåtna nivå.

Att under dessa omständigheter, så länge säkerhetsbristerna kvarstår, medge tillstånd för fortsatt, eller utökad verksamhet, strider mot de allmänna hänsynsreglerna i miljöbalkens 2 kapitel §3.

Jag vidhåller mot ovanstående bakgrund mina yrkanden i yttrandet 2007-11-19 aktbilaga 197, liksom övriga i sammanhanget relevanta yrkanden i mina tidigare yttranden.

Yrkande

De omfattande brister av betydelse för kärnkraftsäkerheten som det senaste året uppdagats i Forsmark, har medfört att regeringen kallat in IAEA, det internationella atomenergiorganet, för att under 2008 utvärdera säkerheten i Forsmarks kärnkraftverk. Detta bekräftas av FKA på sidan 5 i bilaga till aktbilaga 221.

När resultaten och slutsatserna av IAEA's utredning är kända, redovisade, granskade och bedömda av SKI, SSI och övriga parter och intressenter i här aktuell miljöprövning, finns ett väsentligt mycket bättre underlag för miljödomstolen för att bedöma FKA's ansökan, och för att fastställa villor för en eventuell fortsatt eller utökad verksamhet.

Jag yrkar därför att miljödomstolen avvaktar med att utfärda dom eller fastlägga villkor för en eventuell fortsatt eller utökad verksamhet i Forsmark, i avvaktan på att resultaten och slutsatserna av IAEA's utredning blir kända.

Personligen och enligt fullmakt på uppdrag av Milkas, Miljörörelsen Kärnavfallssektariat
genom

Civ. ing. Lars-Olov Höglund

Stockholmsvägen 44

182 78 Stocksund

Telefon: 08-6240507 alt. 08-852454

Mobil: 070-5823309

E-mail: elloh@bredband.net